

10 (říjen 2020)
cena 10 Kč

Broumovské noviny

redakce@broumov-mesto.cz
www.broumov-mesto.cz

Geologické unikáty Geoparku Broumovsko

Geopark Broumovsko vznikl jako ostatní české, ale i zahraniční geoparky, jako území vyznačující se oproti jiným územím výjimečnou pestrostí a hustotou přírodních a vlastně i technických zajímavostí geologického charakteru. Ale co vlastně je na Broumovsku z tohoto pohledu tak zajímavého, nebo dokonce unikátního?

Tu neobyčejnou pestrost můžeme zaznamenat z mnoha různých pohledů, a to jak odborných, tak i čistě laických. Například už jen při pohledu na geologickou mapu Broumovského výběžku i laika zaujme pestrá mozaika různobarevných flíčků, nad nimiž srdce geologa nebo amatérského milovníka kamenů doslova zaplesá. Každá barva v této jakoby nesrozumitelné změti totiž zobrazuje povrchové výchozy různých druhů hornin a jejich nezvyklá pestrost skýtá šance na všemožné geologické objevy nebo nálezy zajímavých minerálů, hornin nebo zkamenělin. V terénu nám pak tuto pestrost geologické stavby Broumovska potvrdí neobyčejná různorodost tvarů reliéfu zdejší krajiny. Zde už se tedy začínáme dostávat ke zmíněné unikátnosti, a to jsme ještě ani nemuseli vzít geologické kladívko do ruky. Ano, například oválná mísovitá struktura Polické křídové pánve, lemovaná skalnatou zalesněnou hranou pískovcové kuesty a uprostřed nejrozsáhlejší evropské pískovcové skalní město Adršpašsko-teplických skal ještě se stolovou horou Ostaš je skutečný unikát. Mnohdy bizarní

Pískovcová skalní města Adršpašsko-teplických skal

pískovcové skalní věže a desítky metrů vysoké stěny jsou nejen věhlasnou turistickou atraktivitou a doslova horolezeckým rájem, ale také prvotřídní přírodní učebnicí několika geologických oborů. Málokdo také ví, že Broumovsko je oblastí s nejrozsáhlejšími podzemními pseudokrasovými prostory v pískovcích u nás. Úzce související božanovský pískovec, jehož až 150 metrů mocná deska tvoří hradbu Broumovských stěn, je zase unikátním stavebním materiálem – v Čechách doposud jedním z nejkvalitnějších a nejvyužívanějších pískovců. Vrstvy vápnatých pískovců a opuk v oblasti Police nad Metují jsou zdrojem prvotřídních nálezů zkamenělin mnoha druhů obyvatel tehdejšího teplého křídového moře – především otisků a výplní schránek mlžů, hlavonožců

či ježovek. Pestrobarevné, do červena laděné vrstvy permských jezerních sedimentů nám v Broumovské kotlině zachovaly spousty unikátních, často zuhelnatělých fosilií živočichů a rostlin tehdejší bažinaté jezerní krajiny. Bohaté nálezy otisků drobných paprskoploutvých ryb a fosilních jehličnanů rodu *Walchia* se těší širokému vědeckému zájmu.

Tektonické rozhraní křídových a permských hornin v Malých Svatoňovicích

Vypreparovaná bazaltandezitová výplň lávového tunelu

Výzkumné vědecké projekty přitahuje i oblast sopečného pohoří Javoříč hor se svojí neobyčejnou vulkanologickou pestrostí. Na lokalitě Kamenec například můžeme najít v Čechách naprosto ojedinělou přírodně vypreparovanou lávovou výplň bazaltandezitového lávového tunelu. Mocné vrstvy specifických vyvřelých hornin ignimbritů zase dokazují mohutné katastrofické erupce tehdejších sopek. Oblast Jestřebích hor se může chlubit bohatstvím karbonských rostlinných fosilií, a to jak zuhelnatělých otisků různých částí stromovitých plavuní, přesliček a kapradin z uhlonosných vrstev, tak prokřemenělých kmenů primitivních jehličnanů – araukaritů z mocných vrstev „žaltmanských“ slepenců. Nepřehlédnutelným fenoménem této oblasti je také na české poměry mimořádná seismická aktivita, spojená s velkou tektonickou poruchou – Hronovsko-poříčským geologickým zlomem, který má na svědomí dávné vyzvednutí hřebene Jestřebích hor z kilometrové hloubky, a v současnosti způsobuje poměrně častá drobná lokální zemětřesení.

Nejlépe se však s unikátními geologickými zajímavostmi a památkami Geoparku Broumovsko seznámíte přímo v terénu, v přírodě, kde si vše můžete osahat, otukat a podrobně prohlédnout.

Nechte se inspirovat na www.geopark.broumovsko.cz a vyrazte s námi za zážitky mezi skalami.

Text a foto Stanislav Stařík